

การศึกษามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

A STUDY OF TEACHERS' MISCONCEPTS IN CLASSROOM ACTION RESEARCH

นางสาวชนิกามาต จันท์เจริญสุข*

Chanigamas Chancharoensuk

รศ.ดร.อวยพร เรืองตระกูล**

Assoc. Prof. Auyporn Ruengtrakul, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู 2) พัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดมโนทัศน์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ผู้วิจัยศึกษาองค์ประกอบของมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครู จำนวน 5 ท่าน จากนั้นพัฒนาเป็นเครื่องมือวัดมโนทัศน์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูซึ่งประกอบด้วยแบบตรวจสอบรายการด้านความเชื่อและความเข้าใจ (self-checklist) และแบบทดสอบวินิจฉัยเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน (diagnostic test) แล้วนำไปตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา ความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในและค่าความยาก อำนาจจำแนก โดยเก็บรวบรวมข้อมูลออนไลน์กับครูที่กลุ่มเป็นตัวอย่าง จำนวน 54 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยายและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู มีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ (1) ด้านการกำหนดประเด็นปัญหาวิจัย (2) ด้านรูปแบบการทำวิจัย (3) ด้านระเบียบวิธีวิจัย และ (4) ด้านการสะท้อนคิดจากผลการวิจัย 2) ชุดเครื่องมือวัดมโนทัศน์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูมีคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาเหมาะสม (มีค่าดัชนีIOC อยู่ระหว่าง 0.600 – 1.000) แบบตรวจสอบรายการด้านความเชื่อและความเข้าใจมีความเที่ยง 0.856 และแบบทดสอบวินิจฉัยด้านความรู้ มีค่าความเที่ยง 0.763 ค่าความยาก 0.233-0.733 และอำนาจจำแนก 0.333 – 0.800

* คุรุศ.1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

E-mail Address: chani_120@hotmail.com

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: auyporn@chula.ac.th

ISSN 1905-4491

Abstract

This research aimed: 1) to study components of teachers' misconceptions in classroom action research and 2) to develop the set of diagnostic instruments. The literature reviews and interviews were used with 5 experts to determine and develop the set of diagnostic instruments for misconceptions on classroom action research. The set of diagnostic instruments were consisted of diagnostic checklist and diagnostic test. The content validity (indices of item objective congruence: IOC) was examined. The internal consistency reliabilities (Cronbach's α coefficients), and discrimination indices (item-total correlations: ITC) were investigated by fifty-four teachers via online survey.

The research results can be concluded as follows: 1) The teachers' misconceptions in classroom action research were consists of four components included defining research issues, research forms, research methodology and research reflection. 2) The set of diagnostic instruments for teachers' misconceptions in classroom action research had content validity (IOC ranged from 0.600 to 1.000). The reliability of two diagnostic checklists and diagnostic test were 0.856 and 0.763. Furthermore, the knowledge diagnostic test had suitable discrimination indices (ITC range from 0.333 to 0.800), and appropriate difficulty.

คำสำคัญ: มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน / การวิจัยในชั้นเรียน

KEYWORDS: MISCONCEPTIONS / CLASSROOM ACTION RESEARCH

บทนำ

การศึกษาถือเป็นรากฐานที่สำคัญในการวางรากฐานพัฒนาการของชีวิต และเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้มนุษย์ได้พัฒนาตนเอง เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่างๆ ในอันที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และมีพลังในการสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540) แนวทางสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและบังเกิดผลสมบูรณ์ในการพัฒนาคนและพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า คือ การพัฒนาครู เนื่องจากครูเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้และคุณภาพคน (สุพรรณิ สนิโพธิ์, 2546)

แนวคิดที่สำคัญประการหนึ่งที่ได้รับการส่งเสริมและนำมาใช้ในการพัฒนาครูในปัจจุบัน คือ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู โดยใช้กระบวนการวิจัย ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ฉบับปรับปรุงแก้ไข (ครั้งที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวดที่ 4 ว่าด้วยแนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 24 และมาตรา 30 ที่ให้ความสำคัญกับการทำวิจัย โดยกำหนดให้มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรอบรู้ และใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการต่างๆ รวมทั้งให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยส่งเสริมให้ครูสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของตนเองให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความคิดเห็นที่ตรงกันว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้เกิดประสิทธิภาพ เพื่อทำให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์พร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการ

ดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, พเยาว์ ยินดีสุข และราชน มีศรี, 2544) ดังนั้น วิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นสิ่งที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนควรให้ความสนใจ และควรได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถในกระบวนการวิจัย เพื่อนำผลมาใช้ในการปฏิบัติและปรับปรุงงานในหน้าที่ของตนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น (เกวลิน แวสง่า, 2550; นางลักขณ์ วิรัชชัย, 2550; เด่นดาว ชลวิทย์, 2554) นอกจากนี้ สารสนเทศที่ได้จากการวิจัยยังเป็นประโยชน์ต่อเพื่อนครูในการนำไปประยุกต์ใช้ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เป็นปัจจัยให้เกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพ และส่งเสริมให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ (นวรรตน์ พุนไย, 2545; ดิเรก สุขสุนัย, 2547; นิภาพร กุลสมบุรณ์, 2552)

แต่จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับวิจัยในชั้นเรียน พบว่า สภาพปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูมีหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความรู้และความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน พบว่า ครูไม่เข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดประเด็นปัญหาในการวิจัย (วันทนา ชูช่วย, 2534; เทวี พรหมมินดี, 2544; เกวลิน แวสง่า, 2550; สุวิมล ว่องวานิช, 2553) ไม่เข้าใจในรูปแบบการทำวิจัย (วีรพล ฉลาดแย้ม, 2543; บุญยาพร ฉิมพลอย, 2544; นันทกาญจน์ ชินประหัชฐ์, 2553; สุวิมล ว่องวานิช, 2553) รวมไปถึงใช้กระบวนการวิจัยหรือระเบียบวิธีวิจัยไม่ถูกต้อง (พีรวัฒน์ วงษ์พรม, 2533; วีรพล ฉลาดแย้ม, 2543; สกาวรัตน์ ชุ่มเชย, 2543; เทวี พรหมมินดี, 2544; นวรรตน์ พุนไย, 2545; ส่งสุข ไพละอ, 2547; จินตนา ศรีราตรี, 2549; ยุทธพงษ์ อายุสุข, 2549; เกวลิน แวสง่า, 2550; พิศดา ธุระเจน, 2550; วิภาดา สายประเสริฐ, 2552; เศรษฐวิสิทธิ์ ชโนวรรณ, 2552; นันทกาญจน์ ชินประหัชฐ์, 2553; Gilbert & Smith, 2003) อีกทั้งยังมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการสะท้อนคิดในการวิจัย (นวรรตน์ พุนไย, 2545; วารุณี โพธิ์บุตรดี, 2547; จินตนา ศรีราตรี, 2549; ยุทธพงษ์ อายุสุข, 2549; สุวิมล ว่องวานิช, 2553) ซึ่งการที่ครูมีความรู้หรือความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน อาจสะท้อนถึงการมีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องในการทำวิจัยในชั้นเรียน ทำให้ครูมองว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นเรื่องยาก การสอนและการทำวิจัยจึงกลายเป็นเรื่องที่แยกส่วนกัน ทำให้งานวิจัยของครูส่วนใหญ่ที่ผ่านมาจากคุณภาพและความน่าเชื่อถือ ส่งผลต่อการนำไปใช้แก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน (ชูศรี วงศ์รัตน์, วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์ และศิริกาญจน์ โกสุม, 2544; บุญยาพร ฉิมพลอย, 2544; เกวลิน แวสง่า, 2550; สุวิมล ว่องวานิช, 2553)

จากประโยชน์และความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียน ประกอบกับปัญหาความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องที่สะท้อนถึงการมีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู จึงควรมีการพัฒนาความรู้ และแก้ไขมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ยังไม่พบการศึกษาและพัฒนาเครื่องมือที่ช่วยวินิจฉัยมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาองค์ประกอบของมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู และนำมาพัฒนาเครื่องมือวัดมโนทัศน์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อผลการวิจัยจะทำให้ครูรู้ระดับมโนทัศน์ของตนเองและทำให้ทราบจุดที่ควรพัฒนาในการทำวิจัยในชั้นเรียนของแต่ละบุคคลต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู
2. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวัดมโนทัศน์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู มีวิธีดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยในชั้นเรียนโดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อหาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู และนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการกำหนดองค์ประกอบมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

2. ตรวจสอบองค์ประกอบมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู จำนวน 5 ท่าน

3. สร้างเครื่องมือที่ใช้วัดมโนทัศน์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยชุดเครื่องมือที่สร้างขึ้นประกอบด้วยแบบตรวจสอบรายการเพื่อการวินิจฉัยด้านความเชื่อและความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน (self-checklist) และแบบทดสอบวินิจฉัยด้านความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน (diagnostic test)

4. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 5 ท่าน โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความครอบคลุมของโครงสร้างเนื้อหา ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม และความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับองค์ประกอบที่กำหนด รวมถึงความถูกต้องของภาษา โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามตัวแปร

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามตัวแปร

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับนิยามตัวแปร

5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 54 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ผ่านระบบ Google Docs กับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 54 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์คุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือด้วยค่าดัชนี IOC หลังจากได้รับ IOC คืนจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนี IOC มากกว่า 0.50 จึงถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552) ส่วนข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ผู้วิจัยนำมาคัดออกหรือปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2. การวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ โดยหาค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในตามสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ซึ่งเครื่องมือที่มีความเที่ยงเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้ ต้องมีค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในมากกว่า 0.5 ขึ้นไป (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552)

3. การวิเคราะห์ค่าความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบวินิจฉัยด้านความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยข้อที่เหมาะสมควรมีค่าความยากระหว่าง 0.2 - 0.8 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (กฤติยา วรศรี, 2550)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

ในเบื้องต้นจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ยังไม่พบเอกสารหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงที่ทำการศึกษามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยจึงศึกษาสภาพการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นประเด็นมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียน มีรายละเอียด ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประเด็นมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนในเบื้องต้น

ประเด็นปัญหา	พีรวัฒน์ วงษ์พรหม (2533)	สกวรัตน์ ชุ่มเซย (2543)	วีรพล ฉลาดแย้ม (2543)	เทวี พรหมมินต์ (2544)	บุญยาพร ฉิมพลอย (2544)	นวิรัตน์ พูนไย (2545)	สงสุข ไพละอ (2547)	จินตนา ศรีราตรี (2549)	ยุทธพงษ์ อายสุข (2549)	เกวลิณ แวสง่า (2550)	พีรดา ธุระเจน (2550)	วิภาดา สายประเสริฐ (2552)	เศรษฐวิชัย ชโนวรรณ (2552)	นันทกาญจน์ ชินประพัทธ์ (2553)	สุวิมล ว่องวานิช (2553)
ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักเกณฑ์										✓					
กระบวนการวิเคราะห์ปัญหา				✓						✓					✓
ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับรูปแบบการวิจัย			✓		✓									✓	✓
การออกแบบขั้นตอนการวิจัย	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	✓								✓	✓	✓			✓	✓
การเลือกตัวแปร	✓								✓	✓	✓			✓	✓
การสร้างเครื่องมือ	✓						✓				✓			✓	✓
การรวบรวมข้อมูล	✓									✓				✓	✓
การวิเคราะห์ข้อมูล	✓			✓			✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓
การเขียนรายงาน	✓									✓				✓	✓
ความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการสะท้อนความคิดเกี่ยวกับการทำวิจัย						✓		✓	✓				✓		✓

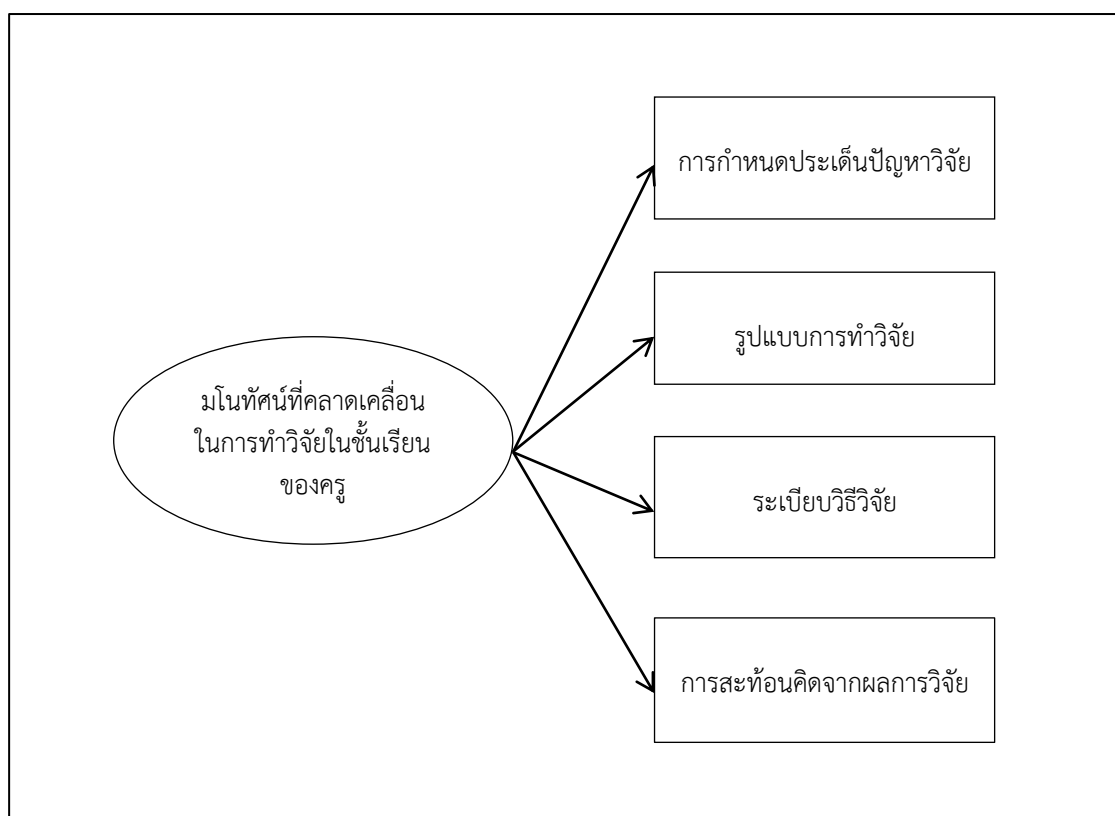
จากตารางที่ 1 ผลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้เห็นถึงสภาพปัญหาที่สะท้อนถึงการมีมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูซึ่งมีประเด็นที่คล้ายคลึงกันในหลายๆ งานวิจัย และเมื่อนำประเด็นดังกล่าวข้างต้น ไปตรวจสอบข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู จำนวน 5 ท่าน และนำมาวิเคราะห์เนื้อหา พบว่า มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู มีองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน (ดังแสดงในภาพที่ 1) คือ 1) การกำหนดประเด็นปัญหาวิจัย 2) รูปแบบการทำวิจัย 3) ระเบียบวิธีวิจัย และ 4) การสะท้อนคิดจากผลการวิจัย โดยผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

1) การกำหนดประเด็นปัญหาวิจัย หมายถึง การกำหนดปัญหาวิจัยที่คำนึงถึงความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการแก้ไข มีกระบวนการวิเคราะห์ปัญหาโดยเลือกปัญหาที่มีขอบเขตที่ชัดเจน และอยู่ในบริบทที่ผู้วิจัยสามารถดำเนินการแก้ปัญหาให้สำเร็จได้ภายใต้เงื่อนไขด้านความรู้ ประสบการณ์ เวลาและภาระงานของครู

2) รูปแบบการทำวิจัย หมายถึง การเลือกรูปแบบการทำวิจัยที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตการปฏิบัติงานจริงของครู

3) ระเบียบวิธีวิจัย หมายถึง กระบวนทัศน์ หลักการและการดำเนินการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์การวิจัย ประกอบด้วย การออกแบบการวิจัย การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การเลือกตัวแปร การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการเขียนรายงานการวิจัย

4) การสะท้อนคิดจากผลการวิจัย หมายถึง การวิพากษ์วิจารณ์ของครูผู้วิจัยและเพื่อนครูเกี่ยวข้อง กระบวนการทำวิจัยและรายงานวิจัย รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยเพื่อปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาต่อยอดให้งานวิจัยของครูมีคุณภาพมากขึ้น

ภาพที่ 1 องค์ประกอบของมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

2. ผลการพัฒนาเครื่องมือวัดมโนทัศน์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

เครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้สำหรับการตรวจสอบความคลาดเคลื่อนของมโนทัศน์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู มีลักษณะเป็นชุดเครื่องมือวินิจฉัยประกอบด้วย เครื่องมือจำนวน 2 ฉบับ คือ

แบบตรวจสอบรายการตนเอง (self-checklist) และแบบทดสอบวินิจฉัยมโนทัศน์ (diagnostic test) มีรายละเอียดดังนี้

1) เครื่องมือวินิจฉัยมโนทัศน์ด้านความเชื่อและความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู เป็นแบบตรวจสอบรายการตนเอง (self-checklist) จำนวน 20 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนแบบ 1-0 ตัวอย่างข้อรายการคำถาม ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตัวอย่างข้อรายการคำถามวัดมโนทัศน์ด้านความเชื่อและความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนในแต่ละองค์ประกอบ

ข้อรายการ	ใช่	ไม่ใช่
องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดประเด็นปัญหาวิจัย		
- ครูสามารถใช้วิจัยในชั้นเรียนเพื่อช่วยแก้ปัญหาได้ ไม่ว่านักเรียนจะประสบปัญหาใดก็ตาม		
- ประเด็นปัญหาในการทำวิจัยในชั้นเรียน ควรเป็นเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาหรือคิดค้นวิธีการป้องกันแก้ไขปัญหาของผู้เรียน <u>มากกว่า</u> การวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาเพียงอย่างเดียว		
องค์ประกอบที่ 2 รูปแบบการทำวิจัย		
- การทำวิจัยในชั้นเรียนสามารถเลือกทำวิจัยกับนักเรียนเพียงบางคนได้		
- รายงานวิจัยแบบไม่เป็นทางการ <u>ไม่สามารถ</u> ตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้เหมือนรายงานวิจัยแบบเป็นทางการ		
องค์ประกอบที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย		
- งานวิจัยในชั้นเรียนจะมีคุณภาพ ถ้าใช้สถิติในการทดสอบสมมติฐาน เพื่อสรุปอ้างอิงไปยังประชากร		
- การใช้สถิติวิเคราะห์ขั้นสูงในการวิจัยในชั้นเรียน จะทำให้งานวิจัยนั้นมีคุณภาพสูง		
องค์ประกอบที่ 4 การสะท้อนคิดจากผลการวิจัย		
- การทำวิจัยในชั้นเรียนให้มีคุณภาพ ต้องให้เพื่อนครูช่วยสะท้อนหรือตรวจสอบความคิดระหว่างทำ		
- การสะท้อนคิดของครูนักวิจัยเองหลังทำวิจัยในชั้นเรียนเสร็จ จะเกิดองค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำวิจัยในครั้งต่อไปได้		

2) เครื่องมือวินิจฉัยมโนทัศน์ด้านความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู เป็นแบบทดสอบวินิจฉัย (diagnostic test) มีลักษณะเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ ทั้งตัวเลือกและเหตุผล จำนวน 10 ข้อ โดยตัวเลือกแรกเป็นคำตอบของเนื้อหา และตัวเลือกที่สองเป็นเหตุผลประกอบการเลือกตอบ ตัวอย่างข้อรายการคำถาม มีดังนี้

สถานการณ์ที่ 1

ครูเพ็ญแข มีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมาหลายสิบปี และมักเจอปัญหานักเรียนอ่านและเขียนภาษาไทยไม่ถูกต้อง ครูเพ็ญแขจึงพูดกับเพื่อนครูด้วยกันว่า “ปัญหานี้เป็นเพราะตัวนักเรียนไม่สนใจเรียนเอง เราไม่จำเป็นต้องทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาหรอก”

ท่านเห็นด้วยกับครูเพ็ญแข หรือไม่ เพราะเหตุใด

- ☐ ก. เห็นด้วย
☐ ข. ไม่เห็นด้วย

เหตุผลที่ท่านตอบเช่นนี้ เพราะ

- ☐ 1. ครูเพ็ญแขมีความเชี่ยวชาญในการสอนมาก น่าจะวิเคราะห์ปัญหาและประเมินผู้เรียนได้ถูกต้องแล้ว
☐ 2. ครูมีภาระงานมาก จึงไม่ควรมาเสียเวลาแก้ไขปัญหาในเรื่องเดิมๆ
☐ 3. ปัญหานี้เป็นปัญหาที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน จึงควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน
☐ 4. การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหานี้อาจสามารถนำไปขอเป็นผลงานทางวิชาการได้

ตัวอย่างข้อรายการคำถามวัดมโนทัศน์ด้านรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน
ในองค์ประกอบที่ 1 การกำหนดประเด็นปัญหาวิจัย

สถานการณ์ที่ 2

ครูวิรัชภาพต้องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ทฤษฎีบทออร์ระหว่างวิธีการสอนแบบใช้แบบฝึกทักษะ และวิธีการสอนแบบใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) จึงทำวิจัยในชั้นเรียนโดยนำรูปแบบการวิจัยเชิงทดลองมาประยุกต์ใช้

ท่านเห็นด้วยกับวิธีการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูวิรัชภาพหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ☐ ก. เห็นด้วย
☐ ข. ไม่เห็นด้วย

เหตุผลที่ท่านตอบเช่นนี้ เพราะ

- ☐ 1. รูปแบบวิจัยเชิงทดลองเป็นรูปแบบที่มีมาตรฐาน นิยมใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน
☐ 2. รูปแบบวิจัยเชิงทดลอง มีการควบคุมตัวแปร ทำให้สามารถตอบคำถามวิจัยได้อย่างถูกต้องชัดเจน
☐ 3. รูปแบบวิจัยเชิงทดลองมีความยุ่งยาก ไม่เหมาะที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน
☐ 4. รูปแบบการทำวิจัยมีหลายรูปแบบ ในสถานการณ์นี้อาจจะใช้รูปแบบอื่นที่ทำงานง่ายกว่าก็ได้

ตัวอย่างข้อรายการคำถามวัดมโนทัศน์ด้านรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ในองค์ประกอบที่ 2 รูปแบบการทำวิจัย

สถานการณ์ที่ 3

ครูสมชายต้องการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งพบว่าเป็นทักษะที่นักเรียนส่วนใหญ่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ ครูสมชายจึงเลือกนักเรียนที่มีปัญหามาทั้งหมดจากทุกห้อง รวมทั้งสิ้น 39 คน เพื่อมาเป็นตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

ท่านคิดว่าการเลือกตัวอย่างของครูสมชายมีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ☐ ก. เหมาะสม
☐ ข. ไม่เหมาะสม

เหตุผลที่ท่านตอบเช่นนี้ เพราะ

- ☐ 1. เป้าหมายของการวิจัยในชั้นเรียน คือ พัฒนานักเรียนทุกคนที่มีปัญหา
☐ 2. การเลือกนักเรียนจากทุกห้อง ทำให้ได้ตัวแทนที่ดีของประชากร
☐ 3. ตัวอย่างที่เลือกมีจำนวนน้อยไป อาจทำให้เกิดปัญหาในการสรุปผลการวิจัย
☐ 4. ควรใช้สูตรคำนวณขนาดตัวอย่าง แล้วค่อยเลือกนักเรียนตามจำนวนที่คำนวณได้

ตัวอย่างข้อรายการคำถามวัดมโนทัศน์ด้านรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ในองค์ประกอบที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

สถานการณ์ที่ 4

“ครูวิภาทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์แก่นักเรียนในห้อง ระหว่างดำเนินการวิจัย ครูวิภาได้ให้เพื่อนครูช่วยกันวิพากษ์และเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น”

ท่านคิดว่าการกระทำของครูวิภามีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ☐ ก. เหมาะสม
☐ ข. ไม่เหมาะสม

เหตุผลที่ท่านตอบเช่นนี้ เพราะ

- ☐ 1. การวิพากษ์ของคนที่ม่ประสบการณ์จะช่วยให้กระบวนการพัฒนานักเรียนชัดเจนมากขึ้น
☐ 2. การวิพากษ์ของเพื่อนครู จะช่วยให้มีกำลังใจในการพัฒนานักเรียนมากยิ่งขึ้น
☐ 3. การวิพากษ์ควรทำเฉพาะในผลการวิจัยหลังดำเนินการวิจัยเสร็จสิ้นแล้ว
☐ 4. การวิพากษ์ควรให้ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้มีชื่อเสียงเป็นผู้วิพากษ์

ตัวอย่างข้อรายการคำถามวัดมโนทัศน์ด้านรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียน

ในองค์ประกอบที่ 4 การสะท้อนคิดจากผลการวิจัย

จากการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดมโนทัศน์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู สามารถสรุป
คุณลักษณะและคุณภาพของเครื่องมือ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สรุปคุณลักษณะและของเครื่องมือวินิจฉัยมโนทัศน์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู

คุณลักษณะของเครื่องมือ (characteristics of instrument)		
เนื้อหาที่จะทดสอบ	มโนทัศน์ด้านความเชื่อและความเข้าใจ	มโนทัศน์ด้านความรู้
จำนวนข้อ	20 ข้อ	10 ข้อ
	รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ	
รูปแบบการตอบ	แบบตรวจสอบรายการตนเอง (self-checklist) เป็นการตรวจสอบตนเองด้านความเชื่อและความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนของครู มีเกณฑ์การให้คะแนนแบบ 1-0	แบบทดสอบวินิจฉัย (diagnostic test) ใช้สำหรับการวินิจฉัยด้านความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู มีลักษณะเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ ทั้งตัวเลือกและเหตุผล จำนวน 10 ข้อ ในแต่ละข้อจะแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นคำตอบ และส่วนที่สองเป็นเหตุผลประกอบการตอบ มีเกณฑ์การให้คะแนน คือ คะแนนเต็มข้อละ 2 คะแนน การให้คะแนนจะมี 3 ระดับ คือ ตอบถูกทั้งตัวเลือกและเหตุผลให้ 2 คะแนน ตอบถูกเฉพาะตัวเลือกให้ 1 คะแนน
ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน	มีค่าดัชนี IOC อยู่ระหว่าง 0.600 – 1.000	
ค่าความเที่ยง (สัมประสิทธิ์แอลฟา)	0.856	0.763
ค่าอำนาจจำแนก (n = 54)	-	0.333 – 0.800
ค่าความยาก (n = 54)	-	0.233 – 0.733

จากตารางที่ 3 ผลการพัฒนาชุดเครื่องมือวัดมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูพบว่า มีความเหมาะสมด้านปริมาณของข้อรายการ ภาษาที่ใช้ เกณฑ์การให้คะแนน การแปลความหมาย และมีความตรงเชิงเนื้อหาซึ่งประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู (ข้อรายการมีค่าดัชนี IOC อยู่ระหว่าง 0.600 – 1.000) นอกจากนี้ ยังมีค่าความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในอยู่ในเกณฑ์ดี โดยแบบตรวจสอบรายการเพื่อวินิจฉัยมโนทัศน์ด้านความเชื่อและความเข้าใจมีค่าความเที่ยง 0.856 ส่วนแบบทดสอบวินิจฉัยด้านความรู้ มีค่าความเที่ยง 0.763 ค่าความยากระหว่าง 0.233 – 0.733 และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.333 – 0.800

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่นำเสนอข้างต้น ทำให้ได้เครื่องมือวัดมโนทัศน์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูที่มีคุณภาพเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาองค์ประกอบที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู แต่อย่างไรก็ตามผลการวิจัยดังกล่าวยังมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ลักษณะของชุดเครื่องมือวินิจฉัยที่ช่วยให้ครูทราบจุดที่ควรพัฒนาของตนเอง

ชุดเครื่องมือวินิจฉัยมโนทัศน์ในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ประกอบด้วยแบบตรวจสอบรายการเพื่อการวินิจฉัย สำหรับวินิจฉัยมโนทัศน์ด้านความเชื่อและความเข้าใจ และแบบทดสอบวินิจฉัยสำหรับวินิจฉัยมโนทัศน์ด้านความรู้ ซึ่งผลจากการใช้เครื่องมือวินิจฉัยนี้จะช่วยทำให้ได้สารสนเทศสำคัญ คือ ทำให้ครูรับรู้ระดับมโนทัศน์เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนของตนเอง รู้จุดที่ควรพัฒนา ทำให้สามารถกำหนดเป้าหมายการพัฒนาตนเองได้อย่างชัดเจนสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่แท้จริงของตนเอง สามารถแสวงหาแนวทางการพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาหรือจัดกิจกรรมส่งเสริมจากหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กระตุ้นและขับเคลื่อนการพัฒนาตนเองของครู ผลจากการวินิจฉัยจะช่วยให้การกำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตามการใช้ชุดเครื่องมือวินิจฉัยเพื่อวิเคราะห์มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนนี้ ควรต้องมีการเน้นย้ำให้ครูเห็นถึงความสำคัญของการประเมินตนเองตามความเป็นจริงอย่างซื่อสัตย์ เพราะผลจากการวินิจฉัยสามารถเป็นข้อมูลสำคัญที่ทำให้ครูรู้จักตนเองได้ดีที่สุด และส่งผลต่อการพัฒนาตนเองให้มีมโนทัศน์ที่ถูกต้องต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุกัญญรัตน์ คงนาม (2552) ที่พบว่า ในกระบวนการทดสอบที่มีการชี้แจงประโยชน์และความสำคัญของการวินิจฉัยตนเองเพื่อให้ครูได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินตนเองโดยใช้เครื่องมือวินิจฉัยนั้น จะทำให้ครูเกิดความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองต่อไป และรู้แนวทางในการแสวงหาวิธีเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาตนเอง ทำให้ชุดเครื่องมือวินิจฉัยยังมีประโยชน์มากยิ่งขึ้น

2. แนวทางการนำชุดเครื่องมือวินิจฉัยที่พัฒนาขึ้นไปใช้

การพัฒนาชุดเครื่องมือวินิจฉัยมโนทัศน์ในการทำวิจัยในชั้นเรียน ถือเป็นกระบวนการหนึ่งที่ทำให้ได้แนวทางในการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ซึ่งหลังจากทราบสภาพปัญหาที่แท้จริงอันก่อให้เกิดมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนจากการวินิจฉัยแล้ว ควรให้เพื่อนครู หัวหน้างานหรือผู้บริหารที่มีความเชี่ยวชาญภายในสถานศึกษาร่วมทำหน้าที่กระตุ้นให้ครูเกิดการพัฒนาตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพวรรณ ภัทรนุสรณ์ (2556) ที่พบว่า หากต้องการพัฒนาให้ครูมีผลผลิตการวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นควรส่งเสริมให้ครูได้รับการเสริมพลังในด้านการสอนงานและการนิเทศการศึกษาจากเพื่อนร่วมงานมากกว่าการอบรมและการเป็นพี่เลี้ยง และจากการพัฒนาเครื่องมือในครั้งนี้ ทำให้พบว่า ประเด็นด้านความรู้ในระเบียบวิธีวิจัย เป็นประเด็นที่ครูส่วนใหญ่มีมโนทัศน์คลาดเคลื่อนมากที่สุด ดังนั้น จึงควรเน้นการส่งเสริมในด้านทักษะและความรู้ในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของดิเรก สุขสุนัย (2547) ที่พบว่าครูที่มีความรู้ความสามารถในการวิจัยที่สูงจะส่งผลให้งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมีคุณค่าและประโยชน์ที่สูงตามไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. งานวิจัยนี้ทำให้ได้เครื่องมือวัดมโนทัศน์เกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ช่วยให้ครูทราบสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาตนเองในการทำวิจัยในชั้นเรียน รวมถึงหน่วยงานต้นสังกัดสามารถกำหนดกลยุทธ์หรือแนวทางในการพัฒนาครูที่สอดคล้องเหมาะสมกับผลการตรวจสอบมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน โดยควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาในลักษณะเป็นรายบุคคลเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่แท้จริงของแต่ละบุคคล
2. ควรนำผลการศึกษามโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการทำวิจัยในชั้นเรียนไปศึกษาต่อยอดในลักษณะการวิจัยเชิงทดลองที่มีการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนเพื่อหาแนวทางในการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ของครูให้มีความถูกต้อง และยั่งยืน
3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยที่พัฒนาขึ้นในงานวิจัยนี้โดยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในตามสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคและตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาด้วยค่าดัชนี IOC ซึ่งในการวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยควรนำเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นนี้ไปตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กฤติยา วรศรี. (2550). *การพัฒนาแบบสอบวินิจัยการอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดที่พูดภาษาถิ่นล้านนา* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกวลิณ แวสง่า. (2550). *การศึกษาเปรียบเทียบความรู้พื้นฐานในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูที่มีภูมิหลังต่างกัน* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2540). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 - 2544)*. กรุงเทพมหานคร: อรรถพลการพิมพ์.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- จินตนา ศรีราตรี. (2549). *การสังเคราะห์งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูศรี วงศ์รัตน์, วันทยา วงศ์ศิลปภิรมย์ และศิริกาญจน์ โกสุม. (2544). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์.

- ดิเรก สุขสุนัย. (2547). อิทธิพลขององค์ประกอบในโมเดลเคนที่มีผลต่อการปฏิบัติงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เด่นดาว ชลวิทย์. (2554). การพัฒนาหลักสูตรและวิธีการเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการเขียนรายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพวรรณ ภัทรนุสรณ์. (2556). อิทธิพลการส่งเสริมพลังอำนาจครูที่มีต่อผลผลิตของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนผ่านสมรรถนะการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทวี พรหมมินต์. (2544). ผลการส่งเสริมพลังอำนาจครูโดยการพัฒนาความสามารถด้านการทำการวิจัยในชั้นเรียนตามแนวคิดความร่วมมือ: การออกแบบด้วยวิธีผสมผสาน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2550, กันยายน). ครูกับการใช้ประโยชน์งานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นผลงานวิชาการ. เอกสารประกอบการบรรยายในการประชุมวิชาการเรื่อง ครูกับการวิจัยและเครือข่ายวิจัยการศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สาขาการศึกษา, กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นวรรตน์ พุนไย. (2545). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของคุณภาพงานวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทกาญจน์ ชินประพัทธ์. (2553). การพัฒนาโปรแกรมการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมการคิดไตร่ตรองของนิสิตครูระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ: การทดลองแบบพหุกรณีศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิภาพร กุลสมบุญ. (2552). การวิจัยและพัฒนากระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อส่งเสริมวินัยของครูและการเรียนรู้ของโรงเรียน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญยาพร นิยมพลอย. (2544). ผลของการวิจัยในชั้นเรียนที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครูระดับประถมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, เพียว ยินดีสุข และราชน มีศรี. (2544). วิจัยในชั้นเรียน: หลักการสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- พริดา ธุระเจน. (2550). การวิจัยและพัฒนากระบวนการสืบสอบแบบชั้นชมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของความมุ่งมั่นในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- พิรวัดน์ วงษ์พรม. (2533). สภาพการทำวิจัยชั้นเรียนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 10 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุทธพงษ์ อายุสุข. (2549). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันทนา ชูช่วย. (2534). การทำวิจัยในโรงเรียนของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วารุณี โพธิ์บุตรดี. (2547). การศึกษาการใช้ผลการวิจัยและผลกระทบจากการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูนักวิจัย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิภาดา สายประเสริฐ. (2552). สภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 5 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมุกดาหาร.
- วีรพล ฉลาดแย้ม. (2543). การวิจัยในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- เศรษฐวิชัย ชโนวรรณ. (2552). การวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการทำวิจัยในชั้นเรียนด้วยวิทยาคิว (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สกวรัตน์ ชุ่มเซย. (2543). การนำเสนอรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการสำหรับพัฒนาครูประถมศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ส่งสุข ไพละอ. (2547). ผลของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่มีต่อการพัฒนาความรู้และกระบวนการทำงานของครูประถมศึกษา: การผสมผสานวิธีเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญรัตน์ คงนาม. (2552). การพัฒนาโมเดลการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ด้านการประกันคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพรรณิ สีนโพธิ์. (2546). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถภาพการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์โมเดลเชิงเส้นตรงระดับลดหลั่น (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2553). *การวิจัยในชั้นเรียน* (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Gilbert, S. L., & Smith, L. C., (2003). A Bumpy Road to Action Research. *Kappa Delta Pi Record*, 39(2), 80-83.